

Forklar, hvad økonomers traditionelle syn på international handel er.

Økonomers traditionelle syn på international handel er, at det muliggør komparative fordel og dermed øger den samlede velfærd i et givent land. Der vil dog være tabere (typisk sælgere ved import, købere ved eksport), og vindere (typisk købere ved import, sælgere ved eksport), men det er i princippet muligt at gevinsterne omfordeles sådan, at taberne kompenseres og velfærden også for alle (Pareto-forbedring). Dette sker til en vis grad gennem skatterne, men fuld kompensation kræver mere aktiv skattepolitik.

I diskussionen om, hvorvidt taberne af international kan få et nyt job, er der en udbredt misforståelse, der beskriver som 'lump-of-labor fallacy' og, kort sagt, beskriver, at der en begrænset mængde arbejde til rådighed i en given økonomi og at import af en vis type vare således reducerer arbejdsmulighederne for dem, der førhen producerede godet. I virkeligheden er det langt mere kompleks, idet økonomien er dynamisk og der således opstår nye jobs som følge af import. Så mens der på kort sigt er tab forbundet med, at nogle medarbejdere skal omstille sig, er der stærke empiriske argumenter for, at arbejderne bliver beskæftiget i en ny branche og den samlede velfærd således stiger. Desuden argumenterede man på baggrund af 'law of one price for skill' for, at konsekvenserne af den faldende efterspørgsel efter arbejdskraft ville ramme lavtuddannede arbejdere generelt, og ikke blot medarbejdere i den udsatte branche (Autor et al, 2016).

De seneste år er dog sket ændringer i den måde vi handler på det internationale marked, herunder særligt det faktum, at vi i større grad handler med Kina. Nyere forskning påviser således tydeligt, langvarige negative effekter, der er koncentreret omkring de mest udsatte dele af arbejdsmarkedet, både i USA og Danmark (og andre lande). Handlen med Kina siden omkring 2001 beskrives da af mange økonomer som et betydeligt stød (shock) til det globale udbud af industrivarer. Konsekvenserne heraf er, som nævnt ovenfor, at virksomheder i de udsatte erhverv er udsat for stigende konkurrence fra kinesiske producenter (importkonkurrence), men at forbrugerne har kunne nyde godt af billigere priser.

Forklar, hvilken metode studiet bruger for at komme frem til sine konklusioner

Den grundlæggende empiriske udfordring ved at måle den kausale effekt af import fra Kina på f.eks. lønniveauet i en given industri, er, at import fra Kina er et globalt fænomen, der påvirker alle lande, regioner, brancher m.m.. Det er derfor svært at definere en klar 'treatment'- (udsat for handel med Kina) og 'kontrolgruppe' (ikke udsat for handel med Kina).

Alligevel er der nogle områder, der er mere udsatte end andre. F.eks. har der været en markant stigning af kinesisk produktion og eksport indenfor elektronikbranchen, mens der stort set ikke har været nogen stigning i eksport af fødevarer fra Kina. Det betyder, at områder (CZ) med en høj grad af elektronikproduktion i høj grad oplever kinesisk import, mens områder (CZ) centreret omkring fødevarer i mindre grad oplever det. Den grundlæggende ide er således at bestemme forskellen i udvikling mellem

den udsatte og den ikke udsatte CZ (difference-in-difference) i forhold til udgangspunktet. Det kan dog her ikke uden videre antages, at de to CZ ville have udviklet sig parallelt, hvis der ikke havde været import fra Kina. Mængden af import fra Kina i en CZ kan således være endogen bestemt, dvs. at der importeres flere varer fra Kina pga. specifikke CZ relaterede faktorer. Da kan gælde:

- I områder, hvor virksomheder er i vækst ønsker at udvide produktionen ved importere varer fra Kina og ansætte flere, vil man finde en positiv sammenhæng mellem de to variable, der dog ikke er kausal.
- I områder, hvor virksomheder er i modgang og må fyre medarbejdere og effektivere produktionen ved at importere varer fra Kina og ansætte flere, vil man finde en negativ sammenhæng mellem de to variable, der dog ikke er kausal.

Dertil kommer, at der ikke er nogen tydelig tidsafgrænsning, hvor brancherne/CZ begyndte at importere fra Kina, idet det i højere grad blev indfaset over en længere periode.

Den grundlæggende måde hvorpå Autor (2018) løser dette er ved at benytte sig af et såkaldt 'instrumental variable approach', der sikrer, at de forskellige CZ ikke er systematisk anderledes, og ændringer i output således kan tilskrives eksponeringen overfor robotter. De konstruerer således et 'instrument', der er baseret importkonkurrence fra Kina i andre højindkomstlande (Autor, 2018), idet det antages, at importkonkurrence fra Kina i andre højindkomstlande påvirker selv samme i USA, men ikke direkte er påvirket af de specifikke branche-/CZ forhold i USA. 'Instrumentet' giver dem nu mulighed for at isolere den del af variationen i roboteksponeringen i USA som er eksogen, eller med andre ord: den del, der ikke er påvirket af økonomiske forhold eller arbejdsmarkedsvilkår for de respektive CZ. Metoden reducerer dermed risikoen for, at endogene udviklinger har en indflydelse på resultaterne, og identificerer da den 'rene effekt' af importkonkurrence på arbejdsmarkedsforholdene i CZ (Katchova, 2021). Valget om at fokusere på CZ sikrer desuden en bredere forståelse af effekten af importkonkurrence. Der tages således højde for at et beskæftigelsesfald i en branche kan føre til, at personerne finder jobs i en anden branche (indenfor samme CZ) og den samlede beskæftigelse (i CZ) dermed kan være uberørt (Autor, 2018).

Branchernes eksponering overfor kinesisk import benævnes:

$$I_i = \frac{\delta M_i}{L_i}$$

Her beskriver δM_i stigningen i import fra Kina i den respektive industri, mens L_i beskriver beskæftigelsen i industrien (kør kinesisk import). Herefter beregnes, hvor udsat hvert område s er baseret på industrifordelingen:

$$I_s = \sum_i \frac{L_{i,s}}{L_s} * I_i$$

Her beskriver $\frac{L_{i,s}}{L_s}$ andelen af beskæftigelsen i området s , der er ansat i industrien i (for kinesisk import) ($L_{i,s}$ = antal ansat i import, L_s =antal ansat i alt). Med et taleksempel:

Westville (10 mennesker, 6 ansat i tekstil, 4 i bilindustri, ændringer i tekstil branchen 10 millioner, ændringer i bilbranchen 1 million)

Eastville: 5 mennesker ansat i hver branche

$$I_{bil} = \frac{1}{9}$$

$$I_{tekstil} = \frac{10}{11}$$

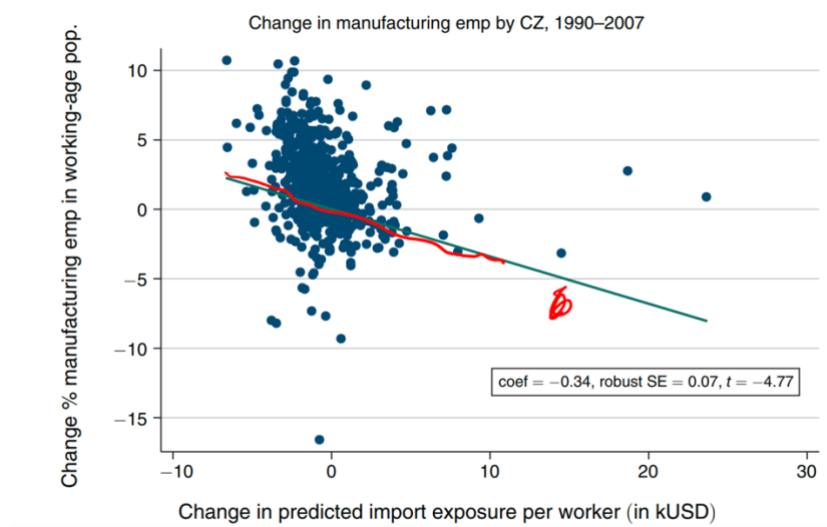
Da:

$$Påvirkning_{Westville} = \frac{1}{9} * \frac{2}{5} + \frac{10}{11} * \frac{3}{5} = 0,59$$

$$Påvirkning_{Eastville} = \frac{1}{9} * \frac{1}{2} + \frac{10}{11} * \frac{1}{2} = 0,51$$

Altså er Eastville mere påvirket.

Områder mere udsat for kinesisk import så da også større fald i fremstillingsindustriens beskæftigelse.

Hvad er de vigtigste resultater?

De vigtigste resultater er anført nedenfor:

- Udgifterne til overførselsindkomster m.m. er steget i områder (CZ) udsat for kinesisk importkonkurrence, sammenlignet med områder, der i mindre grad blev påvirket (Autor et al, 2016)
- Der kan observeres en tilbagegang i beskæftigelsen i brancher udsat for kinesisk importkonkurrence, sammenlignet med ikke-udsatte brancher (Autor, 2018)
- Flere jobskift og lavere samlet lønindkomst over 15-årig periode for personer ansat i udsatte brancher ift. personer i ikke-udsatte brancher (Autor, 2018)
- Det estimeres, at 10% af den faktiske nedgang i industribeskæftigelse i USA, i perioden 1999 – 2011, skyldes stigende import fra Kina (Autor, 2018)

- Ved at analysere både direkte- og ikke direkte berørte industrier af kinesisk import, mellem 1999 og 2011 i USA, når Autor (2018) frem til, at beskæftigelsen er faldet med 2.400.000, og kun omkring 400.000 er blevet ansat i nye stillinger, svarende til et 'net-loss' på 2.000.000.
- De vigtigste danske resultater er vist nedenfor (Kraks Fond Byforskning, 2014). Det er for perioden 2001 – 2008.

- Den danske import af varer fra Kina er steget kraftigt siden 2000 og udgør 7,8 pct. af den samlede danske vareimport i 2010.

- Der er store forskelle på tværs af brancher i, hvor stor stigningen i importkonkurrence fra Kina har været. I Danmark har tekstilbranchen og møbelbranchen været særligt udsatte for konkurrence.

- De virksomheder, der er udsat for øget kinesisk importkonkurrence, har oplevet en faldende indenlandsk omsætning og fald i eksport, værditilvækst og beskæftigelse.

- Ansatte uden videregående uddannelse er særligt udsatte ved en øget importkonkurrence. De har en øget risiko for at miste deres job. Beskæftigelsen for ansatte uden videregående uddannelse falder med 0,9 pct. ved en stigning i den kinesiske importkonkurrence på 1 pct.point.

- Timelønnen falder for ansatte uden videregående uddannelse i virksomheder, der oplever stigende kinesisk importkonkurrence. En stigning i den kinesiske importkonkurrence på 10 pct.point sænker i gennemsnit denne gruppe ansattes løn med 4,8 pct..

- De ansatte med videregående uddannelse mærker ingen markant forandring i lønnen ved stigende importkonkurrence fra Kina.

- De ansattes jobindhold er en væsentlig faktor, når virksomheden oplever øget importkonkurrence. Timelønnen påvirkes negativt af importkonkurrence, når jobbet har et højt indhold af rutineprægede opgaver. Både ansatte med og uden videregående uddannelse, der udfører rutineprægede opgaver, oplever en faldende timeløn ved øget kinesisk import.

- Omvendt oplever ansatte både med og uden videregående uddannelse, at deres timeløn stiger i takt med, at importkonkurrencen fra Kina stiger, når jobbet indeholder en høj grad af kreativitet.

- Ansatte uden videregående uddannelse oplever ringere indkomstudvikling på lang sigt, når importkonkurrencen fra Kina stiger.

- Ansatte med videregående uddannelse er i mindre grad ledige og modtager færre indkomstoverførsler i form af dagpenge og kontanthjælp, når virksomheden bliver udsat for kinesisk importkonkurrence.

- Ansatte med videregående uddannelse skifter til nye stillinger og brancher og formår derved at fastholde deres lønniveau, når deres job bliver udsat for kinesisk importkonkurrence.

Kan man helt sikkert konkludere fra disse resultater at kinesisk importkonkurrence har skadet de udsatte virksomheder og medarbejdere?

Nej, resultaterne beror på difference-in-difference modeller, og beskriver således relative, og ikke absolutte, ændringer. Det betyder, at resultaterne indikerer, hvordan en gruppe ændres (treatment) i forhold til en anden gruppe (kontrol), snarere end en direkte effekt af at være 'udsat' for øget importkonkurrence fra Kina.

Desuden kan der være andre forskelle mellem de to grupper, herunder det faktum, at 'kontrolvirksomheden' kan eksportere til Kina, hvilket øger deres omsætning og dermed får importkonkurrencen til at virke 'stærkere' end den er. En anden forskel kan illustreres ved at betragte IT branchen, som er mindre truet på importkonkurrence, og har en mere gunstig lønudvikling end tekstilindustrien. Det gælder desuden, at ansatte i tekstilindustrien er mere udsatte for at blive erstattet af robotter. Derfor kan hele forskellen i lønudviklingen, som følge af øget importkonkurrence, IKKE kun tilskrives denne variabel, men skal i dette tilfælde også findes i virksomhedernes brug af robotter.

I den forbindelse kan det tilføjes, at der kan være en interaktion mellem de forskellige faktorer. Hvis en virksomhed således er truet af importkonkurrence og vælger at effektivisere sin produktion med robotter mv. og derfor afskediger medarbejdere, er det svært at sige, om det er automatiseringen eller

importkonkurrencen, der driver udviklingen. De to fænomener er således i nyere tid blevet forbundet tæt, og kan i praksis være svære at adskille.

Er resultaterne af de empiriske studier i overensstemmelse med økonomers traditionelle syn på effekterne af international handel? Hvorfor / hvorfor ikke?

Ja, teorien påpeger netop, at der vil være tabere og vindere ved international handel. I tidligere økonomisk forskning var det dog svært for økonomer at få øje på taberne, fordi vi primært handlede med lande, der havde samme niveau af velstand som os selv (Autor et al, 2016). Det er desuden overraskende, at de negative effekter er så koncentrerede. Teorien ville således forudsige, at lavtlønnede som helhed ville opnå et tab i velfærd, og ikke blot en lille gruppe. Desuden viser empiriske studier, at der er langvarige tab for nogle individer, hvilket i en vis grad strider mod teorien.

Det danske perspektiv:

Studiet (Kraks Fond Byforskning, 2013), måler importkonkurrence som nedenfor:

- Beregner først mål for kinesisk importkonkurrence for hver enkelt *varekategori k* (ex.: skidragter, bomuldsskjorter til mænd):

$$I_{kt} = \frac{\text{Import fra Kina til Danmark af vare } k \text{ i år } t}{\text{Samlet salg i Danmark af vare } k \text{ i år } t}$$

- Importkonkurrence for *virksomhed j* måles da som:

$$I_{jt} = \sum_k \frac{\text{Virksomhed } j\text{'s salg af vare } k \text{ i DK i 2000}}{\text{Virksomhed } j\text{'s samlede salg i DK i 2000}} \cdot I_{kt}$$

- Idé: Virksomheder, der i 2000 solgte varer med høj andel af import fra Kina i senere år, har været mest udsat for kinesisk importkonkurrence

Konklusionerne er også i dette studie, at der er heterogene effekter for lønmodtagere. Da

- Personer uden videregående uddannelse får en relativt lavere timeløn, samt beskæftigelse på både kort og lang sigt.
- Personer med lang videregående uddannelse oplever ingen markant forandring i løn (skifter til nye stillinger og brancher)
 - Lignende resultater findes for personer med rutinepræget vs. kreativt arbejde, uanset uddannelsesniveau.

Nedenfor vises, hvad man kan gøre for at mindske de negative effekter af importkonkurrence. Der opstår således et trade off mellem lighed og efficiens.

- **Men hvordan kan man gøre det i praksis?**
 - Noget sker helt af sig selv: Dagpenge og andre off. overførsler til personer ramt af arbejdsløshed. Men langt fra fuld kompensation.
 - Opkvalificering/efteruddannelse? Teoretisk set bedste løsning – men tidskrævende, svært at få alle med
 - **Alternativ: Toldmure eller andre importrestriktioner?**
 - I så fald også afkald på gevinster ved international handel ⇒ omkostning for resten af samfundet
 - Nuværende klima – Trump og Biden – langt mere protektionisk end før. Papirer fra the White House citerer ofte Autors arbejde.
 - David Autor (og Morten): *Gradvis* (i stedet for pludselig) åbning for handel ⇒ bedre mulighed for smertefri tilpasning i berørte brancher. Men det er for sent nu...
-

Litteratur

- David Autor, 2018: "Trade and labor markets: Lessons from China's rise", IZA World of Labor 2018: 431
- Kraks Fonds Byforskning, 2014: "Øget importkonkurrence fra lavtlønslande – Hvad er effekten af kinesisk import på den danske produktion og det danske arbejdsmarked?", rapport
- David Autor, David Dorn og Gordon Hanson, 2016: "The China Shock: Learning from Labor Market Adjustment to Large Changes in Trade", Annual Review of Economics 2016 8:205-40
- Katchova, Ani. (s.d.). Instrumental Variables. Econometrics Academy, 2021
<https://sites.google.com/site/econometricsacademy/econometrics-models/instrumental-variables>.